

Redusert matsvinn i Kristiansand kommune?

Solvor Stølevik

Miljø- og klimarådgiver, By- og samfunnsenheten, Kristiansand kommune

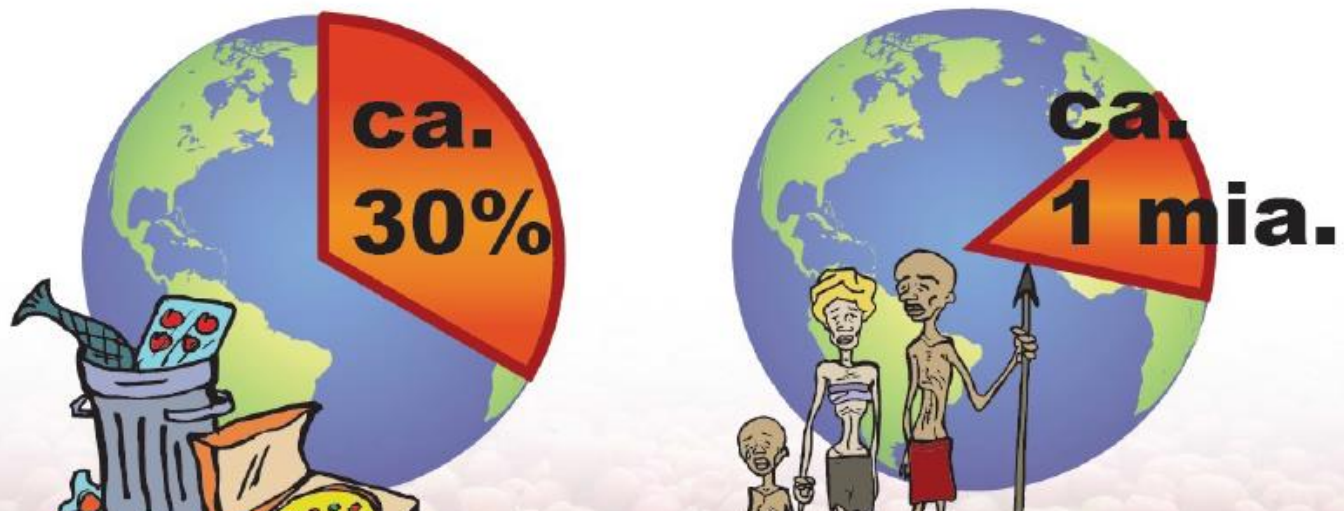

Norsk matsvinn kan mette 800.000 mennesker

Reduserer vi matsvinnet til null, gir det samme klimaeffekt som å fjerne mer enn 400.000 biler fra veiene.

Globalt årligt madspild kan brødføde alle verdens sultende børn, mænd og kvinder - 3 gange!

Kilde: Presentasjon Selina Juul

Illustrasjonsfoto fra Nijar i Spania: Scanpix/Reuters

Utslipp fra matkasting tilsvarer all persontransport

Mat som aldri når fram til tallerkenen står for åtte prosent av menneskeskapte klimagassutslipp. Det er like mye som all passasjertransport med bil, fly, tog, buss og båt.

Av Håkon Lindahl

09-09-2016

En tredel av all mat som produseres når aldri fram til en tallerken. Det har store konsekvenser for klimaet. FNs mat- og landbruksorganisasjon, FAO, oppsummerer klimakonsekvensene slik:

- Matsvinn fører til et klimagassutslipp tilsvarende 4,4 milliarder tonn CO₂.
- Det tilsvarer omtrent 8 prosent av alle menneskeskapte utslipp. Ifølge FNs klimapanel (IPCC) er det omtrent like mye som all persontransport til sammen.
- Hadde matsvinn vært et land, ville bare Kina og USA hatt større utslipp.

Hadde matkasting vært et land, ville bare USA og Kina hatt større utslipp.
(Illustrasjon: Knut-Erik Helle)

Kilde: framtiden.no

Føringer

- Norge har sluttet seg til FNs bærekraftsmål 12.3 som sier at det globale matsvinnet skal halveres innen 2030
- Klima- og miljøminister Vidar Helgesen oppfordrer alle kommuner til å være med på å redusere matsvinn
- Bystyret har vedtatt at «Kast mindre mat – byen vår skal bli best i Norge på ikke å kaste mat.»
  - Handlingsplan for å redusere matsvinn

Oppstart av matsvinn-prosjekt i Kristiansand

Bystyret ønsker at Kristiansand skal best i Norge på matsvinn-reduksjon. Vi er nå i gang med et prosjekt som en del av satsingen, sier prosjektgruppa som har hatt sitt første møte. Fv Arne Otto Iversen, Anne Berit Karlsen, Elisabeth Riise Jenssen, Solvor Stølevik, Kirsten Leidal, Einar Øslebye og Torstein Thorsen Ekern. Foto: Ragna Marie Henden

Tiltak – MatVinnfamilier

- Hovedansvar – Framtiden i våre hender
- 20 familier (10 leverte inn resultater)
- 4 uker
  - Kartlegging matsvinn uke 1 og 4
  - Samling - tips til hvordan redusere matsvinn og erfaringsutveksling
- Sosiale medier
- Reduksjon i matsvinn – 11,4 kg/uke, 592,8 kg/år, kaloribehovet til ca 600 personer
- Mediedekning - Viktig for tiltak rettet mot innbyggerne!

Tiltak - MatVinnposer

- Hovedansvar – Klimalliansen
- Oppfordre til å ta med maten hjem
- Informasjonstiltak
- 90 % av spisestedene er oppsøkt

Foto: Kristiansand kommune

Tiltak – kartlegging og informasjonsmateriell

- Hovedansvar – Avfall sør
- Sorteringsundersøkelse husholdningsavfall
  - 30 kg matsvinn per innbygger
- Informasjonsmateriell
- Inkludert informasjon om matsvinn i undervisningsopplegg

Tiltak - kommunen

- Helse og sosial – Kjøkkenservice og omsorgssentre
  - Kartlegging av matsvinn – ca 50 tonn matsvinn per år (60% av bioavfallet)
  - Forankring og kartlegging av utfordringer
- Skoler og barnehager
  - Framtiden i våre hender – ressurser til bruk i undervisning
  - Samlinger med ansatte i skoler/barnehager

HVA HAR JEG Å VINNE ?

DU OG JEG
kaster 42,1 kg
fullt spiselig
mat hvert år

Det tilsvarer **HVER 8. HANDLEPOSE**

Hvor mye **TID**
braker du på å handle
inn og lage mat som til
slutt blir kastet?

Hva kan du
heller bruke **TID** og
og **PENGER** på?

En familie på fire kan spare
over 10 000 kr i året
ved å slutte å kaste spiselig mat

**Skal du ha én banan?
Gi de single en sjanse 😊**

MATXVINN

HAR DET NOE Å SI HVA JEG GJØR ?

Vi forbrukere
står for 61 %
av all mat som
kastes i Norge

Litt og litt
blir mye

Norsk forbrukermatsvinn alene tilsvarer utslippene til
260 000 personbiler
og kunne mett mer enn
500 000 flere mennesker

DU og JEG
kan utgjøre den
største forskjellen!

Tiltak – Sørlandet sykehus HF

- Kartlegging matsvinn – ca 700 kg matsvinn/uke (60% av bioavfallet)
- Tiltak som konkurranse, informasjonsmøter, vakuumpakkede middagsporsjoner

Handlingsplan mot matsvinn

- Vedtak våren 2017: *Bystyret ber om at det utarbeides en handlingsplan for matsvinn og at matsvinn innarbeides i Klima- og miljømeldingen*
- Handlingsplanen inneholder tiltak for å redusere matsvinn i Kristiansand, både internt i egen organisasjon og rettet mot innbyggerne og næringslivet
- Møter med interne og eksterne aktører
- Vedtatt handlingsplan mot matsvinn, mai 2018

Tips til søknadsskriving

- Se i tidligere søknader på miljokommune.no
- Materiell på miljokommune.no om matsvinn:
<http://www.miljokommune.no/Temaoversikt/Klima/Eksemppler-pa-klimatekstil-og-energitiltak-1/Mat-og-matsvinn/Redusere-matsvinn-og-satse-pa-klimatekstil-mat/>
- Må være obs ifht eksterne samarbeidspartnere
- Viktig med prosjektstyring

Takk for meg!

1. Planlegg innkjøp – lag handleliste.
2. Ha oversikt i kjøleskap og fryser over maten du lagrer.
3. Lag passende porsjoner.
4. Datomerkede varer kan gjerne brukes etter utløpsdato, bruk syn, lukt og smak for å sjekke.
5. Lag en «Spis meg først – boks» i kjøleskapet.
6. Innfør en fast restedag i uka.
7. Frys rester om du ikke kan bruke dem før de må kastes.
8. Rester kan brukes i restewraps, gratineres, has i supper, bakes i ovnen.
9. Konkurrer i familien om å kaste minst mulig mat.
10. Ha det gøy med matlaging!

Kristiansand kommune har som mål å bli best i landet på å redusere matsvinn. Her håper vi at alle innbyggere kan bidra. Matvettreglene er resultat av et prosjekt med 20 familier i Kristiansand, i samarbeid med Framtiden i våre hender.

Kristiansand kommune

Telefon 38 07 50 00

postmottak@kristiansand.kommune.no

kristiansand.kommune.no